

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗ ΚΟ-Π-6: ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΣ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ

Ο δείκτης προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά πληθυσμιακό μέγεθος (α) όλων των αστικών κέντρων και των πρωτεύουσών των νομών της Ζώνης IV και (β) των αστικών κέντρων άνω των 30.000 κατοίκων σε σχέση με το εθνικό αστικό σύστημα. Η βελτίωση της μεταφορικής υποδομής επιδρά στην ενδυνάμωση του αστικού συστήματος και στη διασύνδεσή του.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΕΚΤΙΜΗΣΗ

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ* ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΕΠΙΡΡΟΗΣ IV					
Πόλη	Πληθυσμός 2001	Θέση στην ιεραρχία 2001	Πληθυσμός 1991	Θέση στην ιεραρχία 1991	Μεταβολή της σχετικής θέσης
Θεσσαλονίκη (ΕΠΘ)	981.933	1	877.239	1	-
Βόλος (ΠΣ)	124.639	2	116.031	2	-
Λάρισα	124.394	3	112.777	3	-
Ιωάννινα (ΠΣ)	75.179	4	68.072	4	-
Καβάλα	58.663	5	56.571	5	-
Κατερίνη (ΠΣ)	54.941	6	47.011	7	1
Σέρρες	54.266	7	49.380	6	-1
Αλεξανδρούπολη	48.885	8	36.994	12	4
Τρίκαλα	48.686	9	44.232	8	-1
Ξάνθη	45.111	10	34.889	13	3
Κομοτηνή	43.326	11	37.036	11	-
Βέροια	42.794	12	37.858	9	-3
Δράμα	42.501	13	37.604	10	-3
Κοζάνη	35.242	14	31.553	14	-
Καρδίτσα	32.031	15	30.067	15	-
Πτολεμαίδα	28.679	16	25.125	16	-
Γιαννιτσά	26.296	17	22.504	17	-
Νάουσα	19.870	18	19.794	18	-
Αρτα	19.435	19	19.087	19	-
Έδεσσα	18.253	20	17.128	20	-
Κιλκίς	17.430	21	12.139	25	4
Πρέβεζα	16.321	22	13.341	22	-
Ορεστιάδα	15.246	23	12.691	23	-
Καστοριά	14.813	24	14.775	21	-3

Πόλη	Πληθυσμός 2001	Θέση στην ιεραρχία 2001	Πληθυσμός 1991	Θέση στην ιεραρχία 1991	Μεταβολή της σχετικής θέσης
Φλώρινα	14.279	25	12.355	24	-1
Αλεξάνδρεια	13.229	26	12.109	26	-
Τύρναβος	11.116	27	12.028	27	-
Γρεβενά	10.177	28	9.345	28	-
Ηγουμενίτσα	8.722	29	6.807	29	-
Πολύγυρος	5.040	30	4.501	30	-

ΠΗΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: ΕΣΥΕ, 2001

* Οικισμοί με πληθυσμό > 10.000 εκτός από την Ηγουμενίτσα (άκρο του άξονα) και του Πολύγυρου (μεγαλύτερος οικισμός του Νομού Χαλκιδικής)

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ* ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ					
Πόλη	Πληθυσμός 2001	Θέση στην ιεραρχία 2001	Πληθυσμός 1991	Θέση στην ιεραρχία 1991	Μεταβολή της σχετικής θέσης
Αθήνα (ΕΠΑ)	3.761.810	1	3.523.407	1	-
Θεσσαλονίκη (ΕΠΘ)	981.933	2	877.239	2	-
Πάτρα (ΠΣ)	185.626	3	170.452	3	-
Ηράκλειο (ΠΣ)	144.642	4	126.907	4	-
Βόλος (ΠΣ)	124.639	5	116.031	5	-
Λάρισα	124.394	6	112.777	6	-
Χανιά (ΠΣ)	80.854	7	72.092	7	-
Ιωάννινα (ΠΣ)	75.179	8	68.072	8	-
Χαλκίδα (ΠΣ)	67.091	9	62.837	9	-
Καβάλα	58.663	10	56.571	10	-
Αργίριο (ΠΣ)	55.649	11	52.896	11	-
Κατερίνη (ΠΣ)	54.941	12	47.011	14	2
Σέρρες	54.266	13	50.017	12	-1
Καλαμάτα (ΠΣ)	54.184	14	47.641	13	-1
Ρόδος	52.318	15	42.400	17	2
Αλεξανδρούπολη	48.885	16	37.904	19	3
Τρίκαλα	48.686	17	45.835	15	-2
Λαμία	46.406	18	44.084	16	-2
Ξάνθη	45.111	19	37.430	22	3
Κομοτηνή	43.326	20	37.036	23	3
Βέροια	42.794	21	37.858	20	-1
Δράμα	42.501	22	37.604	21	-1
Κέρκυρα (ΠΣ)	39.048	23	40.502	18	-5
Κοζάνη	35.242	24	31.553	24	-
Καρδίτσα	32.031	25	30.067	25	-
Χίος (ΠΣ)	31.235	26	29.998	26	-
Ρέθυμνο (ΠΣ)	30.046	27	25.135	27	-

ΠΗΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ: ΕΣΥΕ, 2001

* Οικισμοί > 30.000

Στη Ζώνη IV βρίσκονται 28 αστικά κέντρα, εκ των οποίων τα 14 ανήκουν στη Ζώνη II. Από την άποψη της πληθυσμιακής ταξινόμησης υπάρχουν ένα κέντρο που έχει χαρακτήρα μητροπολιτικής περιοχής, η Θεσσαλονίκη, με πληθυσμό 1 εκ. κατοίκους (πληθυσμός Πολεοδομικού Συγκροτήματος 800 χιλ. κατοίκους) και δύο κέντρα άνω των 100 χιλ. κατοίκων, η Λάρισα και ο Βόλος, και τα δύο στη Ζώνη III (ζώνη διέλευσης καθέτων αξόνων). Από τα υπόλοιπα αστικά κέντρα με πληθυσμό κάτω των 100 χιλ. κατοίκων, τέσσερα έχουν μέγεθος άνω των 50.000, οκτώ 30.000-50.000, και τα υπόλοιπα δεκατρία έχουν λιγότερο από 30.000 κατοίκους.

Αστικά κέντρα, σύμφωνα με τον ορισμό που υιοθετεί ο δείκτης δηλαδή με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, υπάρχουν σε όλους τους Νομούς της Ζώνης IV εκτός από το Νομούς Χαλκιδικής και Θεσπρωτίας. Οι μεγαλύτεροι οικισμοί των Νομών αυτών είναι ο Πολύγυρος και η Ηγουμενίτσα.

Σε σύγκριση με το 1991, τα πέντε πρώτα αστικά κέντρα (Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλος, Ιωάννινα, Καβάλα) δεν άλλαξαν θέση. Μεγάλη βελτίωση της σχετικής θέσης παρουσίασαν το Κιλκίς (από την 21η στην 25η) και δύο πόλεις της Θράκης, η Αλεξανδρούπολη (από τη 12η στην 8η θέση) και η Ξάνθη (από τη 13η στη 10η).

Σε σύγκριση με το σύνολο Χώρας, στη Ζώνη IV ανήκουν 15 από τις 27 πόλεις άνω των 30.000. Βεβαίως στο αστικό σύστημα της Χώρας κυρίαρχη είναι θέση της Αθήνας (που αντιπροσωπεύει το 59% του πληθυσμού των αστικών κέντρων άνω των 30.000 κατοίκων) και δευτερευόντως η Θεσσαλονίκη (με 15% του ίδιου πληθυσμού). Ακολουθούν η Πάτρα, το Ηράκλειο και το δίπολο της Ζώνης III Βόλος-Λάρισα. Η μεγαλύτερη βελτίωση σχετικής θέσης στη χώρα παρουσιάζεται και πάλι σε τρεις πόλεις της Θράκης (Αλεξανδρούπολη, Ξάνθη και Κομοτηνή).

ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΑ

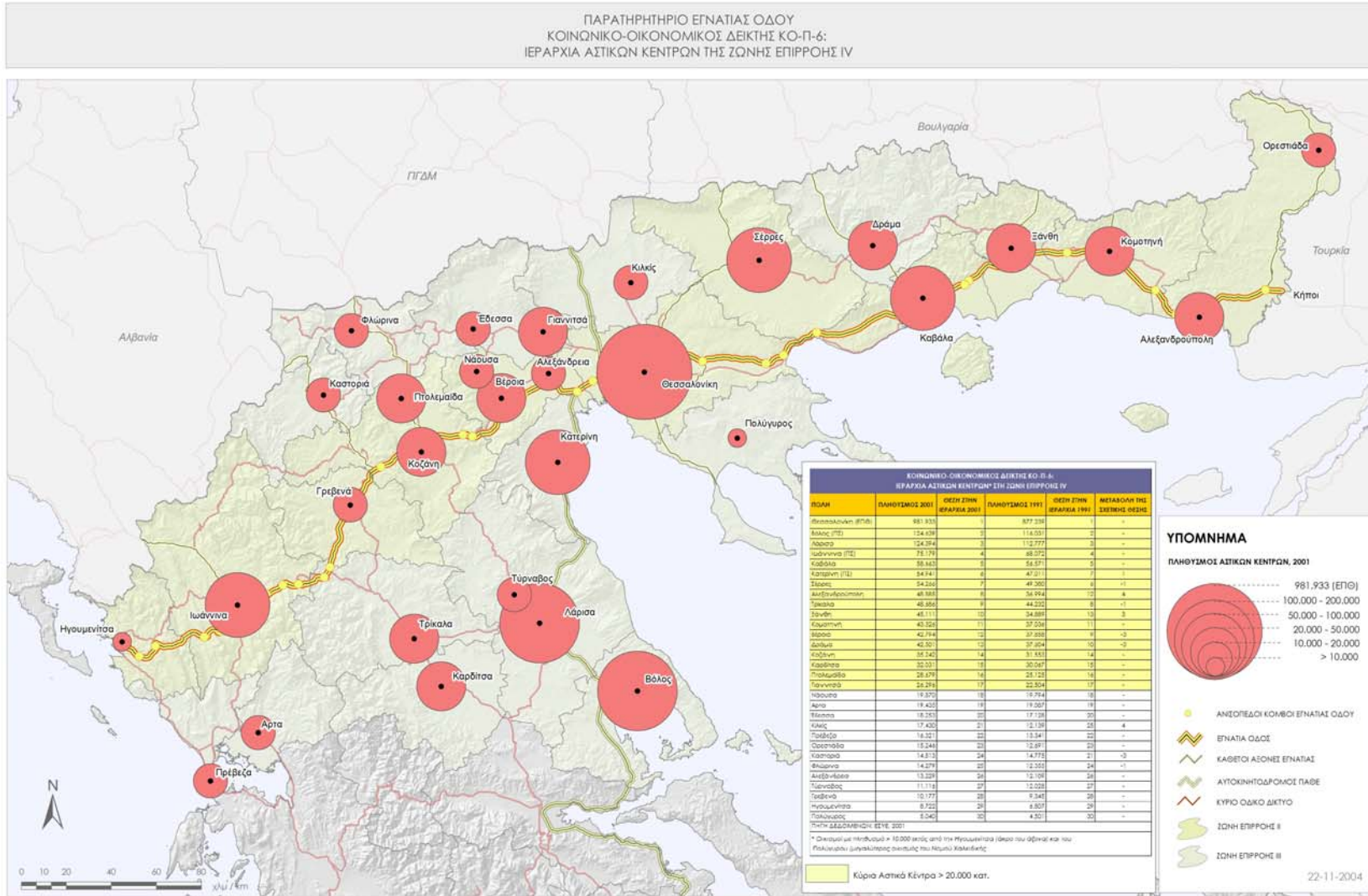
Πηγές

Για τον υπολογισμό του δείκτη χρησιμοποιήθηκε ο Πραγματικός Πληθυσμός των Απογραφών της ΕΣΥΕ, 1991 και 2001.

Μεθοδολογία

Ως αστικά κέντρα θεωρούνται οι πόλεις που έχουν πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Κατ' εξαίρεση, στον υπολογισμό του δείκτη συμπεριλαμβάνονται η Ηγουμενίτσα και ο Πολύγυρος, ο πληθυσμός των οποίων είναι μικρότερος των 10.000, επειδή η πρώτη αποτελεί ακροτελεύτιο κόμβο της Εγνατίας ενώ και οι δύο αποτελούν τους μεγαλύτερους οικισμούς και τις πρωτεύουσες των νομών όπου ανήκουν. Για τη σύγκριση με το σύνολο Χώρας λαμβάνονται τα μεγαλύτερα σε μέγεθος κέντρα και ως τέτοιο όριο θεωρήθηκε ο πληθυσμός των 30.000 κατοίκων. Οι πόλεις που καταγράφονται ως Πολεοδομικά Συγκροτήματα (ΠΣ) στην απογραφή του 1991 υπολογίζονται από τον δείκτη, επίσης, ως ΠΣ και το 2001. Για τη Θεσσαλονίκη χρησιμοποιήθηκε αντί του ΠΣ η Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ), όπως ορίζεται από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης. Ο υπολογισμός του πληθυσμού των Π.Σ. και της ΕΠΘ έγινε με τη χρήση του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών του Παρατηρητηρίου.

Χάρτης 1: Ιεραρχία αστικών κέντρων της Ζώνης Επιρροής IV, 2001

Χάρτης 2: Ιεραρχία αστικών κέντρων της Χώρας, 2001

